

Barne- og familiedepartementet
Barnevernavdelingen
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Vår dato
18.06.2020

Saksbehandler
Andreas Høstmælingen

Deres referanse
20/1243

Deres dato
30.03.2020

Høring – Forslag til endringer i barnevernloven - Kompetanse i barnevernet

Pilar - Kompetansetjenesten for psykisk helse og barnevern (tidligere RBUP Øst og Sør) omfatter virksomhetene Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Helseregion Øst og Sør (RBUP), Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging – region Øst (RVTS Øst) og region Sør (RVTS Sør). Vi er en kompetansegivende organisasjon, som gjennom tjenestestøtte, forskning, undervisning og formidling arbeider for å støtte og bedre tjenestene i regionen. Vi takker for anledningen til å uttale oss.

Våre innspill baserer seg på god kjennskap i barnevernsektorens arbeid gjennom lang klinisk erfaring og tett kontakt med tjenestene både gjennom tjenestestøtte, kurs- og forskningsvirksomhet, samt gjennom direkte kontakt med studentene i våre videreutdanninger.

Vi støtter departementets ønske om å styrke kompetansen i tjenesten og gjøre barnevernet til et bedre og mer attraktivt arbeidssted.

Kompetanse i kommunale barneverntjenester

Vi støtter departementets forslag om at det fra 2031 stilles krav om barnevernfaglig eller annen relevant mastergradsutdanning i kommunalt barnevern med lederfunksjon, utredningsoppgaver og vedtaksmyndighet. Imidlertid opprettholder vi vår uttalelse fra 211218 «innspill inn på utredning av kompetanse i barnevernet» om at 100 % av ansatte i barneverntjenesten har kompetanse på masternivå eller at de har en godkjent spesialistutdanning. Dette på bakgrunn av at barneverntjenesten håndterer svært komplekse saker og i utstrakt grad gjør skjønnsmessige vurderinger etter lovverk som potensielt gir mulighet for svært inngripende tiltak. Tiltaksarbeider, familieveiledere og fosterhjemskonsulenter arbeider med barn, unge og familier med de mest komplekse og sammensatte vanskene, og deres arbeid får stor påvirkning på barn og unges videre mulighet for utvikling.

Departementets forslag om at den foretrukne utdanningen i barnevernsfeltet i fremtiden i utgangspunktet bør være barnevernfaglig masterutdanning støttes. Vi stiller oss bak BUFdir sin påpekning i utredningsrapporten om at innholdet i masterprogrammet varierer og i begrenset grad egner seg til spesialisering i praktisk og klinisk barnevernsarbeid.

Pilar støtter videreføringen av Universitetet i Agders femårige integrerte barnevernsutdanning for å sikre innhenting av kunnskap og erfaringer om studiets rekrutteringsgrunnlag, gjennomstrømming og praksisrelevans. Norges internasjonale forpliktelse til en gradsstruktur basert på en 3+2 modell vil parallelt ivaretas ved at utdanningsinstitusjonene legger til rette for gode overganger fra fullført bachelor til master.

Vi støtter videre dialogen med Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) om vurdering av hvorvidt det bør stilles krav om nasjonal eksamen i juss ved de to masterutdanningene. Juridisk kompetanse er kritisk for å kunne ivareta rettssikkerheten til barn og familier i barnevernet, og innføring av en nasjonal eksamen kan sikre at juss blir tilstrekkelig vektlagt av lærestedene. Det er i dag stor variasjon i omfanget av juss på bachelornivå mellom de ulike studiestedene.

I høringsutkastet vises det til departementets skepsis til å innføre krav om veiledet førsteår for nytilsatte uten arbeidserfaring i barnevernsfeltet. Stiftelsen Pilar deler departementets skepsis, men ønsker presisere viktigheten av å kunne motta systematisk veiledning for å knytte teori og praksis. Veiledningen bør inneholde den faglige utøvelsen og den personlige utviklingen til barnevernsarbeideren.

Pilar vurderer videre at veiledning vil sikre barn og unges rettigheter, faglig kvalitet og forebygging av turnover. Rapporten «Det kan høres ut som en bagatell, men ikke for meg da» (Gjennomgang av ti særlig konfliktfylte barnevernssaker i Bergen kommune, 2020) viser blant annet behov for strukturert veiledning for å sikre at vesentlige feil og svakheter fanges opp.

En masterutdanning vil ikke kompensere for veiledet første år da ansatte ikke kan forberedes godt nok på de komplekse og sammensatte situasjonene de vil stå i og de vil ikke få opplæring i den enkelte tjenestes kontekst. Dette vil etter vår vurdering kunne medføre en økt risiko for svikt og feil i tjenestenes arbeid.

Kompetanse på barneverninstitusjoner

Vi støtter departementets forslag om styrking av kompetansekrav på barnevernsinstitusjoner. I sammenheng med de nevnte videreutdanningstilbudene vil vi samtidig peke på at arbeid på institusjon er en type tiltaksarbeid som krever spesialisert kompetanse. Stiftelsen Pilar støtter prinsippet om at en klar hovedandel av de ansatte ved barneverninstitusjoner har en bachelorutdanning som grunnlag for sitt arbeid. En stor andel av barna og ungdommene som bor på barneverninstitusjoner har omfattende omsorgs- og behandlingsbehov, med behov for bistand fra mange ulike sektorer og tjenester. Vi vil derfor bemerke vår vurdering av at det er behov for å sikre spesialiserte videreutdanningstilbud som er spisset helt konkret mot arbeid i institusjonskontekst, og at det sikres incentiver for at ansatte skal ta dem, samt at barneverninstitusjonene skal finne dem relevante og prioritere dem.

Innholdsmessig må disse utdanningene være rettet mot de konkrete utfordringene som det skal jobbes med i forhold til barnets-/ungdommens behov på barneverninstitusjonene. Dette vil igjen kunne bidra til å styrke målrettet arbeidet for å sikre at arbeidet som rettes mot de ulike målgruppene ved institusjonene er differensierte og at intervensjonene er særlig egnet for den aktuelle målgruppen.

Denne typen utdanninger og spesialiseringsløp bør inneholde teoretisk kunnskap, men også ha et stort fokus på kliniske ferdigheter, samt være egnet til å sikre at miljøterapeutene øver opp sine evner til å forvalte teorien i en klinisk kontekst. Dette vil fremme feltets forutsetninger for å kunne etablere en god kunnskapsbasert praksis, hvor metodene og det teoretiske grunnlaget forvaltes på en måte som gir hensiktsmessig, virksom og en etisk fundert miljøterapeutisk praksis.

Imidlertid setter vi spørsmålstegn ved departementets vurdering at det ikke er behov for å innføre tilsvarende krav til utdanning og kompetanse for tilsatte i omsorgssentrene. Ved å ikke lovfeste krav om forsvarlig bemanning og kompetanse for en særlig sårbar gruppe risikeres det svært ulik praksis. Vår anbefaling er at det lovfestes på samme måte som i barneverninstitusjoner, slik at også denne gruppen av barn og unge sikre forsvarlig omsorg og oppfølging på lik linje med andre barn som omfattes av Lov om Barneverntjenester.

Krav om at barnevernet skal ta imot praksisstudenter

Vi støtter forslag om at barnevernet skal ta imot praksisstudenter og at studentene får lovfestet krav om veiledet praksis. Vi mener at dette vil styrke kvaliteten i utdanningene og samtidig gi positive synergieffekter til andre deler av barnevernets virksomhet da økt veilederkompetanse også kan brukes i veiledning og oppfølging av nytilsatte. Vi mener at fokus på kompetanseheving gjennom studie, som nytilsatt og som veileder for kollegaer vil kunne styrke kvaliteten i barnevernet. Barnevernet må få tydelige føringer som ivaretar studentens og barnverntjenestens behov, samt økonomiske rammer for at dette skal kunne gjennomføres.

Med vennlig hilsen

Sign

Arild Bjørndal
Direktør

Sign

Andreas Høstmælingen
Fagpolitisk direktør